

ת"פ 10896/03/19 - מדינת ישראל נגד עקל אלזיאדנה

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 10896-03-19 מדינת ישראל נ' אלזיאדנה

בפני
בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עקל אלזיאדנה

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה - מר חיים חמיאס - מתמחה__

הנאשם בעצמו

ב"כ הנאשם - עו"ד יהודה שוקרון

גזר דין (ללא הרשעה)

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בביצוע 20 עבירות של אי הגשת דוח מע"מ במועד לפי סעיפים 117(א) ו- 88(א) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו- 1975 (להלן - חוק המע"מ) ולפי תקנה 23(ב) (1) לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו 1976, וכן בביצוע עבירה של אי תשלום המס במועד לפי סעיפים 118 ו- 88(א) בחוק המע"מ ולפי תקנה 23(ב) (1) לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו 1976,

2. על פי עובדות כתב האישום הנאשם, על אף היותו עוסק מורשה לא הגיש במועד 20 דוחות תקופתיים לרשויות מע"מ, בין התאריכים 2/16-4/20.

הדוחות הוגשו באיחור וסכומי המס בגין הדוחות לא שולמו כלל, שולמו באופן חלקי או שולמו באופן מלא. כמו כן דוח נוסף מחודש 6/20 הוגש במועד אך סכום המס בגינו לא שולם, כך שבמועד הגשת כתב האישום חוב המס שנבע מהדוחות עמד על סך 14,536 ש"ח ₪.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה בערכים המוגנים לאור ריבוי העבירות, לדבריה מתחם העונש ההולם לכל העבירות שבכתב האישום נע מאסר מותנה עוד 7 חודשי מאסר בפועל לצד

עמוד 1

מאסר מותנה, קנס כספי והתחייבות.

המאשימה הפנתה לאסופת פסיקה התומכת בטיעוניה.

ב"כ המאשימה ציינה כי מאז תחילת ההליך המשפטי הנאשם הסיר הנאשם את מלוא המחדל. אין לחובתו הרשעות קודמות בעבירות מס ועל כן עתרה לענישה בדמות מאסר מותנה בן חודשיים, קנס בסך 1000 ₪ והתחייבות. ב"כ המאשימה עמד על כך שהרשעת הנאשם תישאר על כנה. לדבריו לא מתקיימים התנאים שנקבעו בפסיקה לצורך ביטול ההרשעה. לא הוכח נזק קונקרטי שיגרם לנאשם שיש בו ובעוצמתו כדי להצדיק ביטול ההרשעה.

4. ב"כ הנאשם הפנה לכך שבקשתו של הנאשם להמרת ההליך הפלילי בהליך מנהלי נדחתה. לכך שבשנתיים האחרונות הנאשם סעד את אחותו אשר חלתה במחלה קושי ממנה נפטרה לפני חודשים בודדים. הנאשם נקלע לקשיים כלכליים לאור המצב המשפחתי. הנאשם אב ל- 5 ילדים, עובד כסוכן ביטוח. ב"כ הנאשם ביקש לבטל את הרשעת הנאשם. שכן הרשעה עלולה לפגוע ברישיון שניתן לו לעסוק במקצועו כסוכן ביטוח. ב"כ הנאשם הגיש את רישיון סוכן הביטוח שניתן לנאשם, מסמכים המלמדים על תנאים לקבלת רישיון סוכן ביטוח, וכן פסיקה על פיה בתי המשפט נמנעו מהרשעת סוכני ביטוח בשל הנזק הכרוך בהרשעתם להמשך עיסוקם

5. הנאשם בדבריו האחרונים, ציין שהוא עובד בתור סוכן ביטוח ואם יורשע ישללו לו את הרישיון לעסוק כסוכן ביטוח. הנאשם ציין כי טעה שלא הגיש את הדוחות בזמן, ולאחר מכן הבין שאסור לאחר בהגשת הדוחות. לדבריו הוא לא חייב כסף וביקש שההליך יומר להליך מנהלי.

דין והכרעה

עונש אחד לכל העבירות

6. הנאשם נותן את הדין בגין ריבוי עבירות.

הגם שכל דוח שלא הוגש מהווה עבירה בפני עצמה ואין מניעה לגזור ענישה במצטבר בגין כל דוח. ראו רע"פ 5953/08 עתאמלה נ' מדינת ישראל (22.10.08), במרבית המקרים, כשנאשם נותן את הדין בגין ריבוי עבירות של אי הגשת דוחות במועד, נקבע מתחם עונש הולם אחד לכל העבירות ונגזר עונש כולל לכל העבירות. המאשימה עצמה בטיעוניה לא ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם לכל עבירה בנפרד, ועתרה לענישה אחת אשר תכלול את כלל העבירות שבכתב האישום.

לאור כל האמור, בהתאם להוראת סעיף 40(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977, בשים לב לפסיקה הנוהגת ולעמדת הצדדים, יקבע מתחם עונש הולם אחד הכולל את כל העבירות המפורטות בכתב האישום.

מתחם העונש ההולם

7. **הערכים המוגנים** שנפגעו בעבירות שביצע הנאשם הם: שמירה על יציבות המשק והקופה הציבורית. מערכת המס מיועדת לאפשר לממשלה לפעול לקיום צרכי החינוך, הבריאות, הרווחה, הביטחון, לקידום ערכים חברתיים ראויים ועוד. פגיעה בדיווח במועד ובתשלום המס גוררת פגיעה בכיסו של כל אזרח ואזרח, במחסור בשירותים ציבוריים, פגיעה בערך השוויון בחלוקת נטל המס, פגיעה בסולידריות החברתית, פגיעה ביכולתה של רשות המס לקבל המידע הדרוש לה לצורך גביית מס אמת, ולבצע את מלאכת גביית המס והפיקוח על הגביה.

בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין עמד על החומרה שבעבריינות המס ועל החשיבות בענישה אשר תתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, ותעדיפם על פני נסיבות אישיות, על מנת שלא להביא לכרסום במוטיבציה של כלל משלמי המסים למלא חובתם.

ראו למשל ברע"פ 512/04 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (15.4.2004):

"עבריינות המס בכללה, אינה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס..."

ראו גם רע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל."

ראו גם רע"פ 5823/09 **באשיתי נ' מדינת ישראל** (17.8.2009); רע"פ 3137/04 **חג' נ' מדינת ישראל** (18.4.2004); רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.13); רע"פ 1688/14 **כץ נ' מדינת ישראל** (9.3.14); רע"פ 3385/13 **דימיטשטיין נ' מדינת ישראל** (29.5.13); רע"פ 7964/13 **רובינשטיין נ' מדינת ישראל** (31.12.13); רע"פ 7790/13 **חיים נ' מדינת ישראל** (20.11.13); רע"פ 1717/14 **ליזרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.3.2014); רע"פ 5358/12 **שוקרון נ' מדינת ישראל** (10.07.12); רע"פ 3857/13 **יצחקיאן נ' מדינת ישראל** (30.07.2013) ורבים אחרים.

לעניין חומרת העבירה של אי הגשת דוחות מע"מ במועד ראו דברי בית המשפט העליון ברע"פ 1875/98 אורן בנגב - מתכות בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (7.9.20):

"אי-הגשת דוחות במועד משמעותה שימוש פרטי בכספי הציבור. אי-רישום במועד משמעותו אי-תשלום מס וכן ניכוי שלא כדין של מס תשומות על חשבון הציבור. אי-דיווח במועד ואי-רישום במועד הם גם אמצעים להשתמטות ממס. לאור כל זאת בולט האופי השלילי שבהתנהגות שמהווה

את העבירות. העונש בצדן - שנת מאסר - אינו קל כלל ועיקר, ויש בו כדי להשליך על אפיון כעבירות של מחשבה פלילית".

8. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** אינה ברף הגבוה בשים לב להיקף הפגיעה המצומצם יחסית בקופה הציבורית.

9. **באשר לנסיבות ביצוע העבירות** נתתי דעתי לכך שהנאשם איחר בהגשת 20 דוחות, (איחור הנע בין 10 ימים ועד 7 חודשים), נתתי דעתי לכך שהיקף הפגיעה בקופה הציבורית עמד על 14,536 ₪, העבירות בוצעו על פני תקופה של 4 שנים.

נתתי דעתי לכך שהעבירות בוצעו ללא תחכום, ללא אינדיקציה לתכנון מוקדם או לכוונה לחמוק מתשלום.

10. **עיון בפסיקה הנוהגת** במקרים דומים, מעלה כי העונשים המוטלים על נאשמים נעים ממאסרים מותנים ועד למספר חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה וקנסות הנעים בין אלפי שקלים לעשרות אלפי שקלים. במקרים בהם סכומי המס אינם מאוד גבוהים והמחדלים הוסרו מסתפקים בתי המשפט לא אחת בענישה צופה פני עתיד, לעומת זאת, כאשר עסקינן בריבוי עבירות ובהיקף משמעותי, וכאשר המחדלים לא הוסרו, הענישה הרווחת היא מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריה ובמקרים הקלים יותר, מאסר לריצוי בעבודות שירות. אך קיימים גם מקרים, בהם בתי המשפט מסתפקים בענישה צופה פני עתיד, גם מקום בו המחדל לא הוסר. ראו למשל:

· עפ"ג (מרכז) 37359-08-13 **מדינת ישראל נ' דני ארוב** (28.1.14) 5 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 65,129 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר וקנס הנע בין 3,000 ₪ ל- 20,000 ₪. בית משפט קמא גזר על המשיב מאסר מותנה בן 5 חודשים, קנס בסך 8000 ₪ והתחייבות בסך 15,000 ₪. ערעור המדינה נדחה.

· ת"פ (נצרת) 66587-03-19 **מדינת ישראל נ' חוג'יראת ואח'** (25.5.21). 13 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 37,500. המס שולם במלואו. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 10 חודשי מאסר. נגזרו מאסר מותנה וקנס בסך 9000 ₪.

· ת"פ (תל אביב) 50808-10-18 **מדינת ישראל נ' אזולאי** (28.5.19). 5 דוחות שלא הוגשו במועד ו- 3 דוחות שהוגשו במועד אך לא שולם המס. סכום המחדל 65,184 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם מאסר מותנה ועד 7 ח' מאסר וקנס בשיעור של 5%-10% מסכום המחדל. נדון למאסר מותנה של 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 5,500 ₪ והתחייבות.

· ת"פ (שלום ת"א) 64422-02-18 **מדינת ישראל נ' וינר** (3.6.2019). 9 דוחות שלא הוגשו במועד. המחדל הוסר חלקית ובעת גזר הדין סכום המחדל עמד על סך של 40,493 "שח". נקבע מתחם מאסר מותנה ועד 7 ח' מאסר וקנס שנע בין 2,000-4,000 ש"ח. נדון למאסר מותנה של 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 3,000 ₪ והתחייבות בסך 8,000 ש"ח.

11. באשר לגובה הקנס. עסקינן בעבירות אשר נעברו ממניע כלכלי וישנה חשיבות לענישה כלכלית מרתיעה. גובה

הקנס מושפע מהיקף העבירות. עם זאת, ובהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם.

12. לאור כל האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לכלל העבירות שביצע הנאשם בנסיבות שבפני נע ממאסר מותנה ועד 4 חודשי מאסר, קנס הנע בין 800-1500 ₪ והתחייבות.

שאלת ביטול ההרשעה

13. הכלל הוא כי מי שהוכחה אשמתו, יש להרשיעו בדין.

בע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נ' שמש**, פסק בית המשפט העליון כי:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק במבחן מבלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להימנע מהרשעה מפר את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון לפני החוק".

14. עם זאת קיימים מקרים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן בהם קיימת הצדקה להימנע מהרשעה (ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל**) וזאת כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי.

בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, נקבע כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים מרכזיים: ראשית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ושנית ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

15. על הנאשם מוטל הנטל לשכנע שהותרת ההרשעה על כנה תפגע בו באופן קונקרטי ולא די בהעלאת תרחיש תיאורטי שלפיו עלול להיגרם לנאשם נזק בעתיד (רע"פ 2180/14 **שמואלי נ' מדינת ישראל** (24.4.14); רע"פ 1439/13 **קשת נ' מדינת ישראל** (4.3.13); רע"פ 8627/12 **הנסב נ' מדינת ישראל** (31.12.12)).

16. יישום המבחנים האמורים במקרה דנן, מעלה כי בנסיבות החריגות שבפני ניתן להורות על ביטול הרשעת הנאשם בדין.

באשר לסוג העבירה:

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי ביטול הרשעה אינו מתאים בעבירות מס, גם כשעסקינן בעבירות שהן מנהליות במהותן, לרבות במקרים של איחור במספר ימים של הגשת דוחות.

ראו למשל רע"פ 6271/13 **בן סנן נ' מדינת ישראל** (17.9.13) (שם למבקש יוחסו מעל 40 עבירות של אי דיווח במועד בהיקף מחדל של כמליון ₪. המחדל הוסר); רע"פ 737/11 **מלכיאלי נ' מדינת ישראל** (9.5.11) (שם יוחסו למבקש, עו"ד במקצועו, 2 עבירות של אי דיווח במועד. המחדל הוסר); רע"פ 7917/04 **בסרגליק נ' מדינת ישראל** (14.11.04) (למבקש יוחסו 46 עבירות של אי דיווח בהיקפים גדולים). ראו גם רע"פ 9/09 **אפרים מזרחי נ' מדינת**

עמוד 5

ישראל (6.1.09); ע"פ (ב"ש) 23992-06-13 **מדינת ישראל נ' מפלח אבו עמאר** (10.7.13); ת"פ (רמלה) 9258-10-11 **מדינת ישראל נ' נופי בית שמש בע"מ ואח'** (4.12.16); ת"פ (ראשל"צ) 5942-03-10 **מדינת ישראל נ' צעד וחצי בע"מ ואח'** (16.7.15).

מנגד, למקרים חריגים שהסתיימו ללא הרשעה ראו ע"פ 4606/01 **יעקב סופר נ' מדינת ישראל** (3.1.02); ע"פ (ב"ש) 23401-11-11 **אוחיון נ' מדינת ישראל** (1.2.12); עפ"ג (מרכז) 26177-05-14 **בהרב נ' מדינת ישראל** (22.2.15); ת"פ (תל אביב) 7054-09-14 **מדינת ישראל נ' שבתאי יוסף ואח'** (19.7.15); ת"פ (תל אביב) 52318-05-15 **מדינת ישראל נ' שחורי** (11.10.15).

אמנם הנאשם שבפני נותן את הדין על ריבוי עבירות שנמשכו על פני שנים, ועם זאת מדובר בחריגה קלה בלבד ממספר העבירות אשר ביחס אליו המאשימה, על פי נהליה - מוכנה להמיר את ההליך הפלילי בהליך מנהלי.

אמנם הנאשם **איחר ב- 20 דוחות, עם זאת, 18 מתוכם שילם את המס במלואו מיד עם הגשת הדוחות**, ובחלק לא מבוטל מהדוחות מדובר באיחור בהגשה שאינו עולה על חודש ימים.

אמנם מבחינת מספר העבירות כאמור, ישנה חריגה, ועם זאת - **סכום המחדל התחילי הכולל בגין כל העבירות עמד על סך 14,536 ₪. מדובר בסכום מאוד נמוך באופן יחסי.**

מותב זה דן בעשרות רבות של תיקים דומים ומניסיונו ניתן לומר כי מדובר בסכום מחדל חריג לקולה מהסכומים המגיעים לפתחו של בית המשפט, סכומים שנעים בד"כ מעשרות רבות של אלפי שקלים ועד למעלה ממיליון ₪.

17. הנאשם לקח אחריות מלאה על ביצוע העבירות והסיר את המחדל במלואו באופן שהגיש את כל הדוחות ושילם את כל סכום המס.

18. הנאשם נעדר הרשעות קודמות מכל סוג.

19. הנאשם הגיש מסמכים מהם עולה כי הוא בעל רשיון לעסוק כסוכן ביטוח. עוד הגיש מסמכים לפיהם הרשעה עוללה להביא לביטול רישיונו לעסוק כסוכן ביטוח.

אמנם, אין וודאות שעצם ההרשעה תביא בהכרח לכך שרישיונו יבוטל, שכן הדבר מצוי בשיקול דעת של הגורמים הרלוונטיים, ועם זאת, במקרה שבפני, בשים לב למכלול הנתונים, בפרט לסכום הנמוך של המחדל התחילי, ולחריגה הקלה מהקריטריונים לפיהם ניתן להמיר את ההליך הפלילי למנהלי, אני סבורה כי בנסיבות דנן, הגם שהנזק הרב להמשך עיסוקו של הנאשם הוא לא במאת האחוזים של ודאות, ניתן להגמיש מעט את הקריטריונים, ולהורות במקרה חריג זה על ביטול ההרשעה.

אם חלילה יאבד הנאשם את רישיונו לעסוק כסוכן ביטוח - ובכך יאבד את מקור פרנסתו, יהיה בכך כדי ליצור פער בלתי נסבל בנסיבות המיוחדות נשוא תיק זה בין עוצמת הפגיעה של ההרשעה הפלילית בנאשם לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי החברתי הכללי.

ראו עפ"ג (באר שבע) 66903-07-20 **אבו מדיעם נ' מדינת ישראל** (30.12.20) אשר דן בצורה מקיפה בשאלת

ביטול ההרשעה, תוך התייחסות מקיפה בין היתר לעניין ביטול ההרשעה בשל החשש לפגיעה בעיסוק המצריך היתר או רישיון או כזה המותנה בהעדר הרשעה פלילית.

20. לו היה הנאשם מורשע, דינו לאור מכלול הנתונים היה נגזר ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, ובשים לב למתחם אותו קבעתי, עצם ביטול ההרשעה לא תביא לחריגה מאוד גדולה מהעונש אשר ראוי היה להטיל על הנאשם לו היה מורשע, חריגה שאף תאזן בכך שההתחייבות שתוטל עליו תהיה גדולה באופן משמעותי מזו שהיתה מוטלת אילו היה מורשע, זאת על מנת לאזן עם הרכיבים אשר לא יוטלו עקב ביטול ההרשעה.

21. לאור כל המפורט לעיל אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם מבלי לבטל את הקביעה שביצע את העבירות בהן הודה ומטילה עליו התחייבות על סך של 15,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות על חוק המע"מ תוך שנה מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 8 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 45 ימים מהיום

ניתן היום, ל' תשרי תשפ"ג, 25 אוקטובר 2022, במעמד

הצדדים.